

Římské právo je fenomén bez něhož si na našich právnických fakultách těžko dovedeme představit kompletní učební program. Patří k tradičním pedagogickým, ale i vědeckým oborům studentům umožňující poprvé nahlédnout do oblasti soukromého práva. Důraz na výuku římského práva byl v různých dobách různý. K zásadní změně v pohledu na tento obor došlo po listopadu 1989. Římské právo se na všech českých i slovenských právnických fakultách stalo jednou ze základních disciplín zařazených do historicko-teoretického bloku, který je vstupem do studia práva. Římské právo má však u nás bohatou tradici i jako vědecká disciplína. Jména profesorů Heyrovského, Vážného, Sommera a dalších se stala pojmem nejen u nás, ale i v zahraničí. Na bratislavské právní fakultě vznikla dokonce samostatná katedra římského práva. Do řad pedagogů tohoto oboru vstoupilo v posledních letech mnoho nových učitelů, vyšlo několik zajímavých publikací z tohoto oboru, studenti získali nové učební texty. Katedry se začínají zamýšlet nad novou koncepcí výuky římského práva. Nebylo proto překvapením, že z iniciativy bratislavské katedry římského práva se uskutečnilo I. sympozium českých a slovenských romanistů, jehož pořadatelem se stala katedra dějin stá-

tu a práva právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Místem konání byl hotel Rustikal v Brně a termín 20. listopad 1993.

V tento den se do Brna sjeli zástupci tohoto oboru ze všech právnických fakult. Z brněnské právnické fakulty se této akce zúčastnili doc. JUDr. Karel Schelle, CSc., JUDr. Michaela Židlická, JUDr. Jiří Bílý a JUDr. Renata Veselá. Z bratislavské právnické fakulty na toto setkání přijeli prof. JUDr. Peter Blaho, CSc., JUDr. Ivan Haramia a Rostislav Kuklis. Z právnické fakulty v Košicích se zúčastnili JUDr. Blažena Antalová, CSc. a JUDr. Vladimír Vrána. Z právnické fakulty v Praze byli setkání účastníci doc. JUDr. Michal Skřejpek, CSc. a JUDr. Falada. Za olomouckou právnickou fakultu se setkání zúčastnil JUDr. A. Procházka a z Plzně přijel JUDr. Miroslav Černý.

Účastníky I. sympozia českých a slovenských romanistů přivítal a celé sympozium řídil vedoucí katedry dějin státu a práva právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně doc. JUDr. Karel Schelle, CSc. Úvodem zdůraznil význam římského práva pro další studium zejména soukromoprávních disciplín

a předložil některé návrhy na nové formy spolupráce. Další jednání bylo rozděleno do třech tematických bloků.

Úvodní blok problémů byl zaměřen na postavení římského práva v učebních programech jednotlivých právnických fakult. S úvodním příspěvkem vystoupila JUDr. Michaela Židlická, která upozornila na tradice římského práva jako pedagogické disciplíny a poté seznámila účastníky s postavením římského práva na brněnské právnické fakultě (příspěvek bude publikován v příštím čísle). S postavením římského práva ve studijním programu na bratislavské právnické fakultě účastníky sympozia seznámil JUDr. Ivan Haramiš (rovněž jeho příspěvek bude publikován v příštím čísle). Podobné informace přednesli zástupci ostatních právnických fakult. Ukázalo se, že až na drobné nepodstatné rozdíly, má římské právo na všech právnických fakultách obdobné postavení. Všude je chápáno jako jedna z rozhodujících pedagogických disciplín v prvních letech studia. Přitom na všech fakultách se uvažuje ještě o dalším rozšíření výuky tohoto předmětu buď formou většího počtu výukových hodin, nebo zavedením nového povinně volitelného předmětu dějiny soukromé právo (viz brněnská právnická fakulta), který by měl být postaven zejména na výkladu o vývoji recepce římského práva a o jeho významu pro tvorbu moderních právních řádů.

Druhý tematický blok byl věnován metodám výuky římského práva. Zde především prof. JUDr. Peter Blaho, CSc. vedoucí katedry římského práva a děkan bratislavské právnické fakulty představil svoji nejnovější učebnici „Praktické štúdie z rímskeho práva“

(spoluautor prof. Herbert Hausmaninger, vydavatel MANZ Wien – Bratislava 1993). Tento učební text by se měl stát na všech právnických fakultách důležitým studijním materiálem, který by studentům umožnil nahlédnout do oblasti aplikace římského práva v antickém Říme, a to formou řešení příkladů z Digest a dalších pramenů. Tato pedagogická metoda nabízí nejen zajímavý způsob práce na praktických cvičeních, ale je velmi cenná pro rozvíjení právního myšlení a pochopení základních pojmových kategorií a institucí soukromého práva.

Poslední tematický blok byl zaměřen na rozšiřování další spolupráce, rozvoj romanistiky jako vědecké disciplíny a prohlubování zahraničních kontaktů českých a slovenských romanistů. V rámci toho se účastníci sympozia dohodli na tom, že od roku 1994 bude v Brně právnickou fakultou Masarykovy univerzity vydáván časopis českých a slovenských romanistů pod názvem ORBIS IURIS ROMANI (Časopis pro starší a novější dějiny římského práva, Brno). Měl by se stát základním komunikačním prostředkem pedagogů a vědeckých pracovníků věnujících se římskému právu a jeho recepci. Zároveň bylo dohodnuto, že je zcela nezbytné podobná sympozia pravidelně opakovat. I. sympozium českých a slovenských romanistů v Brně se nesporně stalo rozhodujícím mezníkem ve vývoji české a slovenské romanistiky, účastníci doufají, že se stalo základem pravidelných kontaktů umožňujících výměnu zkušeností, informací a poznatků ze zahraničních cest, z pedagogické práce i vědeckého výzkumu.

Karel SCHELLE, Michaela ŽIDLICKÁ